

POSTADRES Postbus 93374, 2509 AJ Den Haag BEZOEKADRES Juliana van Stolberglaan 4-10
TEL 070 - 88 88 500 FAX 070 - 88 88 501 INTERNET www.cbpweb.nl www.mijnprivacy.nl

College bescherming persoonsgegevens

Onderzoek naar de verwerking van persoonsgegevens door Blink Uitgevers B.V. via de app Okki Gekke-bekken-club en website www.gekkebekkenclub.nl

Openbare versie

Rapport definitieve bevindingen 23 juli 2014
z2014-000416

INHOUDSOPGAVE

1 Inleiding	2
2 Verloop onderzoek	2
3 Feitelijke bevindingen	3
4 Wettelijk kader	4
Grondslag (toestemming van kinderen).....	4
Informatieplicht.....	5
Beveiliging	5
Melding	5
5 Beoordeling	5
Grondslag (toestemming van kinderen).....	5
Informatieplicht.....	6
Beveiliging	7
Melding	7
6 Maatregelen Blink	7
7 Conclusie	8

1 INLEIDING

Het College bescherming persoonsgegevens (CBP) heeft in het kader van zijn toezichthoudende taak en op grond van artikel 60 Wbp onderzoek gedaan naar de verwerking van persoonsgegevens met betrekking tot de app Okki Gekke-bekkenclub en bijbehorende website www.gekkebekkenclub.nl. Blink Uitgevers B.V. (hierna: Blink) is voor deze verwerkingen de verantwoordelijke in de zin van de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp).

Op 15 juli 2014 heeft de organisatie Mijn Kind Online een onderzoeksrapport gepubliceerd naar tien apps gericht op kinderen. De app Okki Gekke-bekkenclub is één van de onderzochte apps.¹ Het CBP heeft het onderzoek naar de app Okki mede ingesteld naar aanleiding van een conceptversie van dit rapport, dat aan het CBP ter beschikking werd gesteld in het kader van het verzoek om een journalistiek interview met voorzitter Jacob Kohnstamm over dit rapport.

Het onderzoek heeft zich geconcentreerd op de volgende vragen:

- Heeft Blink een grondslag voor het verwerken van de onderzochte persoonsgegevens van minderjarige kinderen als bedoeld in artikel 8, juncto artikel 5 van de Wbp?
- Informeert Blink de wettelijk vertegenwoordiger(s) van de kinderen over doeleinden van de gegevensverwerking(en), als bedoeld in de artikelen 33 en/of 34 van de Wbp, juncto artikel 6 van de Wbp?
- Heeft Blink technische en organisatorische maatregelen getroffen om de persoonsgegevens te beveiligen gedurende de verzending van persoonsgegevens via de app, als bedoeld in artikel 13 van de Wbp?
- Heeft Blink de gegevensverwerkingen bij het CBP gemeld, zoals bedoeld in de artikelen 27 en 28 van de Wbp?

Het onderzoek richt zich aldus op toetsing aan de artikelen 8, juncto 5, van de Wbp, artikel 13 van de Wbp, de artikelen 33 en 34, juncto 6, van de Wbp en de artikelen 27 en 28 van de Wbp.

2 VERLOOP ONDERZOEK

Het CBP heeft per e-mail van 2 juni 2014 inlichtingen ingewonnen over een eventuele melding bij het CBP van gegevensverwerking door Blink. Blink heeft hierop gereageerd per e-mail van 3 juni 2014.

Bij brief van 12 juni 2014 heeft het CBP Blink de voorlopige bevindingen van zijn onderzoek toegestuurd. Blink heeft hierop gereageerd bij brief van 10 juli 2014. Blink geeft daarin aan dat maatregelen te hebben getroffen om de geconstateerde overtredingen van de Wbp te beëindigen. Het CBP heeft definitieve bevindingen

---

¹ Mijn Kind Online, Rapport Kapers op de kust - over het kapen van persoonsgegevens door kinderapps, 15 juli 2014, URL: <http://mijnkindonline.nl/sites/default/files/uploads/kapers%20op%20de%20kust%20MKO%20Kennisnet.pdf>.

gestuurd bij brief van 15 juli 2014. In telefoongesprekken van 15 en 16 juli 2014 heeft Blink een nadere toelichting gegeven op de app en de website.

Het CBP heeft de aangepaste definitieve bevindingen van het onderzoek vastgesteld op 23 juli 2014.

3 FEITELIJKE BEVINDINGEN

Het CBP heeft de app Okki Gekke-bekken-club onderzocht en de resultaten forensisch vastgelegd op 5, 10 en 11 juni 2014. De gratis verkrijgbare app is geïntroduceerd in 2011. De app was gericht op een doelgroep van jonge kinderen, om hen te stimuleren hun tanden goed te poetsen. De app toonde twee minuten lang een filmpje, en stelde kinderen daarna in staat een foto van hun gebit te maken, en op te sturen naar de website www.gekkebekkenclub.nl. De kinderen konden daarbij kiezen uit een plaatje van een dier om hun gezicht te verhullen. Het CBP begrijpt dat de bedoeling van de app was om alleen onherkenbare foto's van schoon gepeetste tanden te publiceren, maar via de app konden ook niet-gemaskeerde foto's worden geupload naar de website, zonder dier-bedekking. Het CBP heeft vastgesteld dat kinderen dit ook daadwerkelijk hebben gedaan. Daarbij vroeg de app de kinderen om optioneel hun naam, leeftijd, woonplaats en e-mailadres in te vullen. Het CBP heeft vastgesteld dat op de website www.gekkebekkenclub.nl foto's zijn gepubliceerd van deels herkenbare kinderen, met naam, (soms voor- en achternaam), tussen haakjes de leeftijd en woonplaats. In reactie op de voorlopige onderzoeksresultaten heeft Blink aangegeven dat deze gegevens werden verzameld in het kader van een prijsvraag, die in juni 2012 is beëindigd.²

Het CBP stelt vast dat de app geen informatie bood over de verwerking van persoonsgegevens. De app bevatte geen link naar een privacybeleid. Het CBP stelt tevens vast dat in de relevante appstores (iTunes voor apparaten met het iOS besturingssysteem en Play voor apparaten met het Android besturingssysteem) geen informatie was te vinden, voorafgaand aan het installeren van de app, over de verwerking van persoonsgegevens. De website www.gekkebekkenclub.nl bevatte evenmin een privacybeleid of andere informatie over het verwerken van persoonsgegevens via de app. De app en de website bevatten een logo van [VERTROUWELIJK], en het woord [VERTROUWELIJK] was opgenomen in de titelbroncode van de website. App en website bevatten geen nadere informatie over een eventuele samenwerking met [VERTROUWELIJK], in die zin dat er eventueel persoonsgegevens werden gedeeld met [VERTROUWELIJK]. In reactie hierop heeft Blink aangegeven dat er nooit persoonsgegevens zijn gedeeld met derden, dus ook niet met [VERTROUWELIJK]. Blink verzamelde de gegevens van de kinderen om te bepalen wie de prijsvraag had gewonnen. Blink verklaart hierover: "*De overige gegevens (naast de foto, toevoeging CBP) waren bedoeld voor een prijsvraag die liep bij de introductie van de app in 2011 in het kader van een stimuleringscampagne om kinderen goed*

---

² Brief van Blink van 10 juli 2014 met reactie op de voorlopige onderzoeksresultaten van het CBP, p. 1.

te leren tandenpoetsen. De prijsvraag is inmiddels al lang afgelopen, namelijk sinds juni 2012 en de persoonsgegevens zijn voorts ook niet meer nodig en hebben wij dan ook verwijderd.”³

In de app (en in de informatie in de appstore) werden kinderen geïnformeerd dat de foto op internet wordt gepubliceerd, met de woorden: "Let op, als je op verstuur klikt dan wordt de foto online gezet op www.gekkebekkenclub.nl". Als de foto is gemaakt, kregen kinderen de vraag 'wil je deze foto versturen? Ja / Nee'.

Onderzoek door het CBP naar het gegevensverkeer via de app wijst uit dat de gegevens die kinderen invoerden, evenals de foto, onversleuteld via internet werden verzonden. Foto, naam, leeftijd en woonplaats werden vervolgens op de website www.gekkebekkenclub.nl gepubliceerd en werden daarmee openbaar, maar dat gold niet voor het e-mailadres. De website is wereldwijd toegankelijk. Iedere bezoeker kon de foto's en overige ingevoerde gegevens van de kinderen zien.

De naam van de app verwijst naar het gelijknamige tijdschrift Okki. Blink Uitgevers⁴, gevestigd te 's Hertogenbosch, heeft op 25 augustus 2009 de activiteiten van onder andere Okki overgenomen van uitgeverij Malmberg. ^[vertrouwelijk]

Het CBP heeft vastgesteld dat het privacybeleid op de website www.okki.nl verwees naar een melding door Blink van de gegevensverwerking bij het CBP. Het CBP had geen melding ontvangen van Blink, ook niet voor deze app. Blink heeft in reactie op deze bevindingen op 10 juli 2014 in totaal 8 concept-meldingen van gegevensverwerkingen bij het CBP ingediend. De meldingen zijn op 15 juli 2014 definitief geworden.

4 WETTELIJK KADER

De Wbp stelt eisen aan het verwerken van persoonsgegevens (zoals verzamelen en opslaan). Persoonsgegevens zijn gegevens betreffende een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon. Op de voor de gegevensverwerking verantwoordelijke rusten diverse verplichtingen.⁵ Dit onderzoek heeft alleen betrekking op onderstaande wetsartikelen.

Grondslag (toestemming van kinderen)

Op grond van artikel 8 van de Wbp is een grondslag voor de gegevensverwerking vereist (rechtvaardigingsgrond). Het gaat, voor zover relevant, om ondubbelzinnige toestemming van de betrokkene, of indien de gegevensverwerking noodzakelijk is voor de behartiging van het gerechtvaardigde belang van de verantwoordelijke, tenzij het recht op bescherming van de persoonlijke levenssfeer van de betrokkene prevaleert. Op grond van artikel 5, eerste lid, van de Wbp, kunnen kinderen onder de zestien jaar niet zelfstandig toestemming geven voor de verwerking van hun persoonsgegevens. In plaats daarvan is toestemming van de wettelijk

---

³ Brief van Blink van 10 juli 2014 met reactie op de voorlopige onderzoeksresultaten van het CBP, p. 1.

⁴ Blink Uitgevers B.V., opgericht 21 augustus 2009 en ingeschreven sinds 25 augustus 2009 bij de Kamer van Koophandel onder nummer 17260620.

⁵ Deze begrippen zijn gedefinieerd in artikel 1 van de Wbp.

vertegenwoordiger(s) vereist. Op grond van artikel 5, tweede lid, van de Wbp moeten de kinderen of hun wettelijk vertegenwoordigers de toestemming altijd kunnen intrekken. Zie voor een nadere toelichting op de grondslagen en toestemming van kinderen ook de CBP Richtsnoeren publicatie van persoonsgegevens op internet.⁶

Informatieplicht

Op grond van de artikelen 33 en 34 van de Wbp dient de verantwoordelijke betrokkenen te informeren over hun identiteit en de doeleinden van de gegevensverwerking. De verantwoordelijke dient daarbij zoveel nadere informatie te verstrekken als nodig is om een behoorlijke en zorgvuldige gegevensverwerking te waarborgen. Van belang is dat de betrokkenen geen onderzoeksplicht hebben, maar dat de informatie op duidelijke en (voor de doelgroep) relevante wijze wordt aangeboden. Uit overtreding van de informatieplicht vloeit automatisch ook overtreding van artikel 6 van de Wbp voort, de plicht om persoonsgegevens op behoorlijke en zorgvuldige wijze te verwerken. Zie voor een nadere uitwerking van de verplichtingen van app-developers ook Opinie 02/2013 van de Artikel 29-werkgroep van februari 2013.⁷

Beveiliging

Op grond van artikel 13 van de Wbp dient de verantwoordelijke passende technische en organisatorische maatregelen te nemen om persoonsgegevens te beveiligen tegen verlies of tegen enige vorm van onrechtmatige verwerking. Zie voor een nadere uitwerking de CBP Richtsnoeren Beveiliging van persoonsgegevens, van februari 2013.⁸

Melding

Op grond van de artikelen 27 en 28 van de Wbp zijn verantwoordelijken verplicht melding te doen van gegevensverwerkingen bij het CBP voordat met de gegevensverwerking wordt begonnen, tenzij een vrijstelling van de meldingsplicht van toepassing is (zie het Vrijstellingsbesluit Wbp) of er een functionaris voor de gegevensbescherming is aangesteld. Op grond van artikel 28, derde lid, van de Wbp, dient een wijziging in de naam van de verantwoordelijke binnen één week te worden doorgegeven aan het CBP.

5 BEOORDELING

Grondslag (toestemming van kinderen)

Via de app verwerkte Blink als verantwoordelijke persoonsgegevens van kinderen zoals voornaam, (soms ook achternaam), leeftijd, adres, e-mailadres en deels herkenbare foto's. Deze gegevens van kinderen werden op de website www.gekkebekkenclub.nl gepubliceerd, met uitzondering van het e-mailadres. De

⁶ CBP Richtsnoeren publicatie van persoonsgegevens op internet, december 2007, URL: http://www.cbppweb.nl/downloads_rs/rs_20071211_persoonsgegevens_op_internet_definitief.pdf.

⁷ Artikel 29-werkgroep, WP 202, Opinion 02/2013 on apps on smart devices, beschikbaar in het Nederlands via de URL http://ec.europa.eu/justice/data-protection/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2013/wp202_nl.pdf#h2-2.

⁸ URL: http://www.cbppweb.nl/downloads_rs/rs_2013_richtsnoeren-beveiliging-persoonsgegevens.pdf

app vroeg de kinderen expliciet om akkoord te gaan met het versturen van de foto en de publicatie op internet. Hieruit maakt het CBP op dat de grondslag voor de gegevensverwerking waar Blink zich op baseerde, ondubbelzinnige toestemming was. Toestemming kan echter niet gegeven worden door kinderen onder de zestien jaar, terwijl de doelgroep die moet leren tandenpoetsen overduidelijk jonger is. Dit bleek ook uit de gepubliceerde gegevens op de website www.gekkebekkenclub.nl. De app bevatte geen waarschuwing dat de kinderen toestemming moeten vragen aan hun ouders voordat zij via de app persoonsgegevens op internet publiceren. Bovendien moeten de wettelijk vertegenwoordiger(s) van de kinderen de toestemming altijd kunnen intrekken. Website en app bevatten echter geen mogelijkheid om de publicatie op internet te (laten) verwijderen. In combinatie met het feit dat website en app geen informatie bevatten over de verantwoordelijke voor de app, en de wettelijk vertegenwoordiger(s) daardoor ook niet eenvoudig op andere wijze de toestemming konden intrekken, handelde Blink hierdoor in strijd met het bepaalde in artikel 5 van de Wbp en verkreeg Blink geen ondubbelzinnige toestemming als bedoeld in artikel 8, onder a, van de Wbp.

Andere grondslagen komen niet in aanmerking, omdat het niet noodzakelijk was voor de aangeboden dienst (leren tandenpoetsen) om de gegevens van de kinderen op deze wijze voor iedereen toegankelijk op internet te publiceren. Hoewel Blink een gerechtvaardigd belang kan hebben bij het exploiteren van de website gekkebekkenclub.nl, voldeed de door het CBP onderzochte publicatiewijze (wereldwijde toegankelijkheid) niet aan de vereisten van proportionaliteit en subsidiariteit. De app was gericht op zeer jonge kinderen, die in de regel onvoldoende besef hebben van de risico's van een publicatie van naam, leeftijd en woonplaats op internet, in combinatie met een soms herkenbare foto. Door de aard van de gegevens (deels herkenbare foto's van kinderen), het ontbreken van een mogelijkheid om de gepubliceerde gegevens op een eenvoudige manier te verwijderen en het gebrek aan informatie over de gegevensverwerking, woog de inbreuk op de privacy van de kinderen niet op tegen het belang van Blink.

Omdat Blink geen ondubbelzinnige toestemming verkreeg voor de verwerking van de persoonsgegevens van de minderjarige kinderen, en geen beroep kan doen op een andere grondslag, handelde Blink in strijd met de artikelen 8 en 5 van de Wbp.

Informatieplicht

De app en de website bevatten geen informatie over de doeleinden waarvoor Blink het e-mailadres verzamelde en eventueel (verder) verwerkte. App en website bevatten een logo van [VERTROUWELIJK], en het woord [VERTROUWELIJK] was opgenomen in de titelbroncode van de website, maar Blink gaf geen informatie of eventueel persoonsgegevens werden gedeeld met [VERTROUWELIJK]. Door het ontbreken van informatie over de doeleinden, was niet uitgesloten dat gegevens met derde partijen werden gedeeld. In reactie heeft Blink verklaard dat het enige doeleinde van het verzamelen van deze persoonsgegevens was om te bepalen wie de prijsvraag had gewonnen, en dat er nooit gegevens zijn gedeeld met derden, dus ook niet met [VERTROUWELIJK].

Omdat de app Okki Gekke-bekken-club niet tijdig informeerde over de doeleinden van de verwerking van de persoonsgegevens, en, zoals hierboven toegelicht, naliet om de essentiële nadere informatie te verstrekken dat de kinderen toestemming moeten

verkrijgen van hun ouders of wettelijk vertegenwoordigers, handelde Blink in strijd met de artikelen 33 en 34 van de Wbp, juncto artikel 6 van de Wbp.

Beveiliging

De meeste gegevens die de kinderen invoerden, werden op de website www.gekkebekkenclub.nl gepubliceerd, en werden daarmee dus openbaar. Maar dat gold niet voor het e-mailadres. Omdat het e-mailadres, in combinatie met de overige gegevens, onversleuteld via internet werd verzonden, waren de gegevens onvoldoende beveiligd tegen onrechtmatige verwerking door derden.⁹ Het gebruik van SSL om gegevens tijdens het transport over internet te beveiligen, is een algemene aanvaarde, technisch eenvoudige maatregel om onrechtmatige toegang door derden te voorkomen. Naarmate de gegevens een gevoeliger karakter hebben, worden zwaardere eisen gesteld aan de beveiliging. Door het ontbreken van deze maatregel handelde Blink in strijd met het bepaalde in artikel 13 van de Wbp.

Melding

Het CBP heeft vastgesteld dat Blink Uitgevers geen meldingen had gedaan bij het CBP, ondanks een verwijzing op de website www.okki.nl naar een dergelijke melding. Op 15 juli 2014 heeft het CBP acht definitieve meldingen van gegevensverwerkingen ontvangen van Blink.

6 MAATREGELEN BLINK

Blink heeft verklaard dat de brief van het CBP *"aanleiding is geweest om de app direct uit de app store te halen tot dat ons privacybeleid ten aanzien van de app voldoet aan de wet."*¹⁰

Tevens schrijft Blink dat de app pas weer wordt teruggezet als ondubbelzinnige toestemming wordt gegeven door de ouders voor de verwerking van persoonsgegevens als het gaat om kinderen onder de zestien jaar.

Blink benadrukt dat de foto's van de schoon gepoetste tanden in een dierengezicht geen persoonsgegevens zijn en dat het nooit de bedoeling van de app is geweest om foto's van herkenbare kinderen via de website te publiceren.

Blink verklaart ten aanzien van de beveiliging dat het onbeveiligd versturen van gegevens niet meer mogelijk is. *"In de nieuwe versie van de app zal, ook als het slechts foto's van het gebit betreft, gezorgd worden voor een versleutelde verbinding (namelijk een SSL-verbinding) zodat de gegevens worden beschermd tegen onrechtmatige verwerking door een derde."*¹¹

Blink schrijft ook dat inmiddels advocaten in de arm zijn genomen om een interne cursus bij Blink te verzorgen om alle medewerkers bij te scholen hoe om te gaan met de Wbp om te voorkomen dat in de toekomst op onjuiste wijze persoonsgegevens worden gevraagd, verwerkt en/of gebruikt.

---

⁹ CBP Richtsnoeren beveiliging van persoonsgegevens, p. 24.

¹⁰ Brief van Blink van 11 juli 2014 met reactie op de voorlopige onderzoeksresultaten van het CBP, p. 1.

¹¹ Brief van Blink van 11 juli 2014 met reactie op de voorlopige onderzoeksresultaten van het CBP, p. 2.

7 CONCLUSIE

Het CBP heeft op 10 juli 2014 vastgesteld dat de app inderdaad niet meer beschikbaar is in de (Android) Play en (iOS) iTunes appstores. Het CBP heeft tevens vastgesteld dat alle foto's en overige persoonsgegevens van de kinderen zijn verwijderd van de website www.gekkebekkenclub.nl.

Hierdoor zijn de geconstateerde overtredingen beëindigd en sluit het CBP het onderzoek.